

در روند ساخت غربال و کمان، تار می‌رود و پود می‌آید، پود می‌رود و تار می‌آید، تا در نهایت تار و پود در هم تنیده شود.

تار را خورشید می‌تند و پود را طهماسب می‌کشد، قلاب را خورشید می‌زند و گره مهار را طهماسب بر غربال و کمان می‌گذارد. ردیف چپ را خورشید می‌کشد و طرف راست را طهماسب مهار می‌کند، بالا را خورشید می‌گیرد و پایین را طهماسب در اختیار دارد.

خورشید و طهماسب در مرحله‌هایی با کمک همدیگر دور تا دور آگیم‌ها (چوب دوار باریک کناره غربال و کمان) را با خامه پشمی (خومه) می‌پوشانند تا مقاوم‌تر شود و به اصطلاح، جنس باکیفیت برای مشتری تولید کنند که راضی باشد.

پوشاندن دور تا دور آگیم‌ها (چوب دوار باریک کناره غربال و کمان) را با خامه پشمی (خومه) مقاومت تولیدات این هنر صنعت را دوچندان می‌کند و به همین علت، هر غربال و کمان در صورت استفاده صحیح و مناسب، تا پنج سال دوام دارد.

این زوج هنرمند غربال و کمان‌های تولیدی را در آفتاب می‌گذارند تا خشک و آماده عرضه به مشتریان شود.

به گفته خورشید و طهماسب، آگیم (چوب دوار باریک کناره غربال و کمان) را پیش از این با قیمتی بسیار ارزان از دُرجه اصفهان تهیه می‌کردند و برای خرید هشت عدد آگیم تنها ۲۰ هزار ریال می‌پرداخته‌اند.

اما این زوج هنرمند می‌گویند امروز باید برای تهیه پنج عدد آگیم یک میلیون و ۵۰۰ هزار ریال بپردازند و در واقع هر آگیم نسبت به دو سال گذشته ۱۲۰ برابر گران‌تر شده است.

بر اساس گفته‌های خورشید و طهماسب همچنین برای تهیه یک گونی روده گوسفند که برای ۱۰ تا ۱۵ غربال و کمان کاربرد دارد، تا دو سال قبل ۱۰۰ هزار ریال پرداخت می‌کردند اما امروز این قیمت به ۱۵ میلیون ریال یعنی ۱۵۰ برابر افزایش یافته است.

خورشید و طهماسب همچنین برای تهیه تنبک، بدنه فلزی آن را از فرخ‌شهر یکی از شهرهای شهرکرد خریداری می‌کنند.

این زوج مُسن در گذشته برای هر بدنه تنبک ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار ریال پرداخت می‌کردند اما امروز باید ۷۰۰ تا ۸۰۰ هزار ریال بپردازند.

به گفته خورشید و طهماسب، تا دو سال گذشته هزینه تولید هر تنبک فلزی ۵۰۰ هزار ریال بود و اکنون یک میلیون و ۵۰۰ هزار ریال رسیده است.

خورشید و طهماسب هم‌اکنون با پسرها، عروس و نوه‌هایشان در دو سه اتاق یک خانه قدیمی زندگی می‌کنند و دخترانشان را هم به خانه بخت فرستاده‌اند. آن‌ها زندگی متأهلی خود را با تولید و فروش مَشک (خیکچه)، غربال (غربیل)، کمان (کم)، دایره، تنبک، پوست طبل‌های باشگاهی و هیئت‌ی گذرانده، اما تاکنون بیمه نشده و از آینده خود نگران هستند.

خورشید و طهماسب مشتری‌هایی از ایده خوزستان دارند و تولیدات خود را به آنان به صورت عمده‌ای می‌فروشند.

این زوج هنرمند معتقدند تمامی کشاورزان نقاط مختلف چهارمحال و بختیاری آنان را می‌شناسند و بارها از این زوج اقلامی مانند مَشک، غربال و کمان خریداری کرده‌اند.

آن‌ها تولیدات خود را همچنین به کشاورزان روستاهای اطراف اصفهان عرضه می‌کنند و بیشتر سفارش تلفنی هم دارند.

البته امروزه با کشاورزی و ماشینی شدن امور مرتبط با کاشت، داشت و برداشت محصولات، شاید دیگر کشاورزان کمتری از مَشک غربال و کمان استفاده کنند اما خورشید و طهماسب هنوز هم مشتری‌های خاص و ثابت خود را دارند.

اگر چه در روزگار کنونی غربال و کمان سیمی وارد بازار شده است اما هنوز نتوانسته‌اند کارکرد و کاربرد غربال و کمان سنتی روده‌ای و پوستی را بگیرند.

خورشید و طهماسب که عمری را در تولید غربال و کمان فعالیت داشته و کشاورزان فراوانی را از محصولات بهره‌مند کرده‌اند، امروز و اکنون معتقدند اگر مسئولان کمی به آن‌ها توجه کنند، شاید بتوانند از بیمه اندکی بهره‌مند شوند، تا با خیالی آسوده‌تر بقیه عمر خود را سپری کنند و نگران بیکار شدن در دوران پیری و ناتوانی نباشند.

از غربال و کمان برای پاک کردن محصولات کشاورزی به‌ویژه دانه‌های غلات شامل گندم و جو و همچنین حبوبات مانند نخود، لوبیا، عدس و هَلَر استفاده می‌شود.

زوجی که از کودکی و دوران مجردی، تاکنون که به بزرگسالی رسیده‌اند، زندگی خود را در کنار مواد اولیه این تولیدات شامل چوب، روده و پوست گوسفند سپری کرده‌اند اما همچنان با جوهره خود مشغول کار هستند و با دستانی پینه بسته، تار و پود غربال (غربیل) و کمان (کم) را به هم می‌بافند تا وسایلی را برای راحتی کشاورزان تولید کنند.

هنر غربال‌سازی و کمان‌سازی که از گذشته‌های دور در این خانواده رایج بوده، همچنان با همت و تلاش خورشید و طهماسب، زوج کهنه‌کار از این خانواده ادامه دارد، اما این زن و شوهر شاید آخرین بازماندگان از تولیدکنندگان غربال و کمان باشند.

خورشید این هنر را از کودکی نزد مادرش فرا گرفته و پس از ازدواج به طهماسب آموزش داده اما اکنون شوهرش در این رشته، حرفه‌ای و بامهارت شده است و گاهی در کار از خورشید هم جلو می‌افتد.

خورشید که اکنون ۷۰ سال سن دارد و از ۱۴ سالگی یعنی ۵۶ سال پیش ساخت غربال، کمان (و تنبک و دایره) را آغاز کرده است، علت دوام کارش را تولید جنس باکیفیت و رفتار مناسب با کشاورزان و سایر مشتریان می‌داند.

طهماسب هم که اکنون ۸۰ سال دارد، این هنر را از همسرش خورشید آموخته و از ۴۰ سالگی به تولید روی آورده و فعالیت خود را آغاز کرده است.

خورشید آن‌قدر برای فروش تولیدات خود پیاده‌روی کرده که انگشت دوم پایش روی انگشت شست سوار شده است و دیگر نمی‌تواند مانند دوران جوانی دوره‌گردی کند و به گفته خودش به‌ازای هر روز دوره‌گردی باید دو روز در خانه بماند.

طهماسب، شوهر خورشید هم که از جوانی این حرفه را آغاز کرده و هم‌پای خورشید پیش آمده است، علاوه بر تولید غربال و کمان، در بزرگ شدن فرزندان نیز به خورشید کمک کرده تا مسئولیت بزرگ شدن فرزندان و کار سخت تولیداتش را با همدیگر انجام دهند.

هنر غربال‌سازی و کمان‌سازی را هیچ‌کس به جز این خانواده فرا نگرفته است و اکنون تنها این زوج مُسن به‌عنوان آخرین بازماندگان هنر غربال‌سازی و کمان‌سازی مشغول به کار هستند و هیچ‌کدام از فرزندان آن‌ها این هنر را فرا نگرفته‌اند و انجام نمی‌دهند.

خورشید و طهماسب تنبک‌های فلزی و دایره‌های چوبی را هم در روستاها به فروش می‌رسانند اما معتقدند در ماه‌های محرم و صفر به احترام سرور و سالار شهیدان امام حسین (ع) نباید تنبک و دایره فروخت.

هر کدام از این دو زوج، در صورت آماده بودن مواد اولیه هر هفته ۱۵ غربال و کمان تولید می‌کنند و تمامی تولیدات خود را به فروش می‌رسانند.

چاقو، قلاب فنری و سنگ داس، اصلی‌ترین ابزار در غربال‌سازی و کمان به‌شمار می‌رود.

طهماسب هفته‌ای یک بار یا هر ۱۰ روز یک مرتبه مسیر ۱۵ کیلومتری مهدیه شهرکرد تا گردنه خلک سورشجان را با پای پیاده می‌پیماید که به کارخانه دباغی پوست برسد تا بتواند مواد اولیه هنر صنعت غربال و کمان را تهیه کند.

طهماسب در برگشت به خانه، روده‌ها و پوست‌های خریداری شده را در ظرف‌های بزرگ پُر از آب قرار می‌دهد تا خیس بخورند و نرم شوند.

خورشید و طهماسب برای ساخت غربال و کمان، ابتدا روده‌ها یا پوست‌های خیس خورده را از آب خارج می‌کنند و آن‌ها را آن‌قدر می‌کشند تا نازک و دراز شود.

سپس با کمک قلاب‌های فنری، آن را به رشته‌ای بلند مانند نخ درآورده و بعد به گندله تبدیل می‌کنند.

این زوج مُسن پس از تبدیل روده‌ها و پوست گوسفند به رشته‌های بلند و گندله، آگیم‌ها (چوب دوار باریک کناره غربال و کمان) را میخ می‌زنند و سپس سوراخ می‌کنند تا برای رد کردن رشته‌ها آماده شود.

خورشید و طهماسب سپس رشته‌های نخ‌مانند را به‌صورت تار و پود در کنار هم قرار می‌دهند و با قلاب به هم وصل می‌کنند.

هنر غربال‌سازی و کمان‌سازی که از گذشته‌های دور در این خانواده رایج بوده، همچنان با همت و تلاش خورشید و طهماسب، زوج کهنه‌کار از این خانواده ادامه دارد، اما این زن و شوهر شاید آخرین بازماندگان از تولیدکنندگان غربال و کمان باشند